

Ştefan Svayq

DƏHŞƏTLİ
SİRR

Tərcüməçi:
Vilayət Hacıyev

qanun nəşriyyatı

Stefan Zweig

BRENNENDES
GEHEIMNIS

Mülayim xasiyyətli baron on iki yaşlı Edqarın anasının xəyallarını həyata keçirməyə çalışır. Bunun üçün onu da özü ilə götürür, üçü birlikdə Avstriya dağlarının ətəklərinə istirahətə yollanır. Onun ilk cəhdləri cavabsız qalır. Baron arzuladığı qadınla yaxın olmaq üçün Edqarla dostlaşır. Başlanğıcda heç nədən şübhələnməyən uşaq bir müddətdən sonra bəzi şeylərin yolunda getmədiyini anlasa da, yaxın vaxtlarda onun həyatını həmişəlik dəyişdirəcək alovlu sirdən tamamilə xəbərsizdir.

Stefan Zweig BRENNENDES GEHEIMNIS
Ştefan Svayq DƏHŞƏTLİ SİRR

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 112 səh.

Janr: fiction/hekayə

Ölçü: 120x185 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 29.05.2024

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu

Tərcüməçi: Vilayət Hacıyev

Texniki redaktor: Aygül Yelmarlı

Mətn dizaynı: Rəhilə Şamil

Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, Azərbaycan, AZ1102, Tbilisi pros., 76

Tel.: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

www.fb.com/Qanunpublishing

www.instagram.com/Qanunpublishing

© Qanun Nəşriyyatı, 2018; 2020; 2024

© Stefan Zweig, 1913

ISBN 9952-978-38-967-8

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri “Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

DƏHŞƏTLİ SİRR

Tərəfdaş

Parovozun boğuc fiti eşidildi: qatar Zemmerinqə çatmışdı. Qara rəngə çalan vaqonlar uca dağların gümüşü işığında bircə dəqiqəliyə dayanıb “dincəldilər”, hərəsi bir cür geyinmiş bir neçə adamı “bayıra atdılar”, bir neçəsini də “qoyunlarına aldılar”, hər tərəfdən çığır-bağır səsləri eşidildi, sonra yenə də irəlidən parovozun boğuc fit səsi gəldi, zəncir kimi bir-birinə bağlanmış qapqara vaqonlar taqqılda-taqqılda tunelə girdilər. Ətrafda nəm küləyin tərtemiz “silib-süpürdüyü” sakit mənərə təzədən canlandı.

Gələnlərdən biri yaraşlıq geyinmiş, öz şux yerşi ilə diqqəti cəlb edən cavan bir oğlan idi və hamını qabaqlayıb faytona mindi, mehmanxanaya sürdüdü. At-

lar üzüyuxarı qıvrılan dağ yolu ilə asta-asta irəliləyirdilər. Havadan baharın qoxusu duyulurdu. Yalnız may və iyun aylarında bu cür görünən dümağ bulud topaları mavi səmada bir-birlərilə “qaçdı-tutdu oynayır”, hərdən uca dağların arxasında gözdən itir, təzədən üzə çıxıb “qucaqlaşır”, yaylıq kimi düyünlənir, sonra da zolaq-zolaq açılır və axırda da dağlarla məzələnə-məzələnə dümağ papaq kimi onların zirvəsinə qonurdular. Yuxarılarda da nəsə narahatlıq hiss olunurdu, külək yağışdan sonra hələ də qurumamış körpə ağacları istədiyi kimi “oynadırdı”, o tərəf-bu tərəfə əyirdi və onlardan qopan parıltılı damcılar ətrafa səpələnirdi. Bəzən də dağlardan sanki soyuq qar havası gəlirdi, adam onda nəfəs alanda ağızında nəsə şirin, həm də tünd bir dad hiss edirdi. Havada da, yerdə də hər şey hərəkətdə idi. Elə bil hamı, hər şey harasa tələsirdi. Atlar finxıra-finxıra artıq üzüaşağı düşən yolla irəliləyirdilər və zınqırovlarının səsi uzaqdan eşidilirdi.

Cavan oğlan mehmanxanaya girən kimi ilk öncə burada qalan qonaqların siyahısına göz gəzdirdi və o dəqiqə də məyus oldu. “Axı burada mənim nə işim vardı?!” – deyə ürəyində özündən soruşdu. – “Dağlarda tək olmaq dəftərxanada oturub işləməkdən də betərdir. Çox güman ki, ya lap tez gəlmişəm, ya da çox gec... Məzuniyyət sarıdan heç vaxt bəxtim gətirməyib. Bu qədər adın arasında bircə tanışa da rast

gəlmədim. Yenə bir-iki qadın olsaydı, heç olmasa mırt vurardım ki, bütün həftəni darıxmayım...” Bu cavan oğlan o qədər də adı-sanı olmayan avstriyalı zadəgan əsilli məmur ailəsindən çıxmış baron idi, dövlət idarəsində işləyirdi və bu qısa məzuniyyəti də kefindən götürməmişdi. Ona görə götürmüşdü ki, bütün həmkarları məzuniyyətlərini yaz tətili üçün planlaşdırmışdılar və o özü də belə istəyirdi... Baron insanlarla oturub-durmağı xoşlayan adam idi, buna görə də hamının ondan xoşu gəlirdi, bütün dairələrdə sevilirdi və özü də bilirdi ki, təklif üçün yaranmayıb. Özü ilə tək qalmaq xoşlamırdı, həmişə bundan qaçır-
dı, çünki özünü lap yaxından tanımaq istəmirdi. Bilirdi ki, bütün istedadını, istiqanlılığını, həyatsevərliyini nümayiş etdirmək üçün ona insanlarla təmasda olmaq lazımdır, tək qalanda, bunların heç bir mənası olmurdu, darıxırdı, qutuda qalmış kibrit çöpünə dönürdü.

Kədərli-kədərli boş foyedə gəzişdi, gah qəzetləri vərəqlədi, gah da musiqisəvərlər üçün ayrılmış otaqdakı pianoda hansı valsısa dınqıldıtdı, ancaq barmaqları ritmi tuta bilmədi. Axırda dilxor-dilxor stullardan birinə əyləşib bayıra baxmağa başladı: yavaş-yavaş şər qarışır, küknar ağaclarının zirvəsindən bomboz buludlar tüstü kimi qalxırdılar. Bir saatını beləcə öldürdü, əsəbiləşdi. Sonra durub yeməxanaya getdi.

İçəridə yalnız bir-iki masa tutulmuşdu və o da tələsik hamısına göz gəzdirdi. Mənası yox idi! Heç birini tanımırdı, yalnız bir məşqçi – onun da salamına ağızucu cavab verdi – və bir də Rinqstrassedən tanınmış gələn bir sifət, vəssalam... Bircə nəfər də olsun qadın yox idi ki, heç olmasa, onunla ötəri macərəyə başlayardı... Əməlli-başlı dilxor oldu. O, elə gənclərdən idi ki, qəşəng sifətilə çoxunun ürəyinə od salır, hər dəfə yeni macərə axtarır, boş dayanmağı xoşlamır, bu macəranın nə ilə bitəcəyinin fərqi nə varmır. Belələri üçün heç nə gözlənilməz olmur, çünki hər şeyi əvvəlcədən dəqiq ölçüb-biçirlər, məhəbbət oyununun bütün incəliklərini nəzərə alırlar, elə ilk baxışları ilə qadınların qəlbinə məhəbbət odu sala bilirlər. Fərqi yoxdur, istər dostlarının arvadı olsun, istərsə də onlara qapı açan qulluqçu qız... Belələrini nifrətlə pozğun bir “qadın ovçusu” adlandıranda, adam heç özü də bilmir ki, bu sözdə böyük bir həqiqət gizlənilib, çünki həmişə pusquda dayanan belə insanlarda ovçuluğa xas bir duyum, həvəs, həyəcan və nəhayət, mənəvi qəddarlıq olur. Onlar ömürləri boyu marita yatırırlar, hazır dayanırlar, qətiyyətli olurlar, macərə iyi alan kimi, heç nəyə fikir vermədən, axıracan gedirlər. Belələrinin qəlbi həmişə ehtirasla dolu olur, ancaq bu, məhəbbət hissi deyil, sadəcə olaraq, nəyəsə hesablanmış soyuqqanlı, təhlükəli bir oyun həvəsidir.

Onların arasında eləsi də olur ki, cavanlığı çoxdan arxada qalsa da, bu işdən əl çəkmir, elə hey macərə axtarır. Beləsinin bir günü yüzlərlə, minlərlə şəhvət dolu yaşantılardan ibarət olur: yanından keçənə sancılan baxış, ani təbəssüm, üzbəüz oturanın dizinə toxunmaq... Bir il də yüzlərlə belə gündən ibarət olur və beləliklə, hər şəhvani yaşantı onlar üçün qaynar həyat çeşməsinə çevrilir... O dəqiqə başa düşdü ki, belə bir oyun üçün burada tərəfdaş yoxdur. Görəsən, dünyada bundan dəhşətli nə ola bilərdi ki, udacağına əmin ola-ola əlində kart yaşıl örtüklü stolun arxasında oturub gözləyəsən, ancaq oynamağa adam olmaya?! Baron qəzet istədi. Donquldana-donquldana oxumağa başladı, amma fikri dağınıq idi, sərxoş kimi sözlərin arasında səndirləyirdi.

Birdən arxa tərəfdən paltar xışıltısı eşidildi, əsəbi, ötkəm bir səs gəldi: “Mais tais-toi donc, Edqar!”¹

Oturduğu stolun yanından ipək bir paltar, totuq bir kölgə, onun arxasınca da qara məxmərdən kostyum geymiş solğun bənizli oğlan uşağı keçdi və keçərkən də uşaq maraqla ona baxdı. İkisi də baronla üzbəüz, onlar üçün saxlanılmış masanın arxasına əyləşdilər. Oğlan özünü nə qədər ədəbli göstərmək istəsə də, qara qaynar gözləri başqa şey deyirdi. Xanım

---

¹ Sakit ol, Edqar! (*frans.*)

– gənc baron indi yalnız ona baxırdı – çox zövqlə geyinib-keçinmiş, özünə yaxşı bəzək vurmuşdu və baronun çox xoşladığı qadınlardan, daha doğrusu, dolu bədənli, gözəlliyinin son illərini yaşayan yəhudi qızlarından biri idi və ola bilsin ki, həm də ehtirashı idi, ancaq təcrübəli olduğu üçün çılğınlığını nəcib bir melanxolikliklə gizlədə bilirdi.

Baron hələ onun gözlərinin içinə baxa bilməmişdi, zərif burnuna, çatma qaşlarına valeh olmuşdu. Bu qaşlar onun hansı irqə mənsub olduğunu göstərsə də, öz nəcib görünüşü ilə sifətinə xüsusi yaraşlıq verirdi. Dolu bədənindəki bütün qadınlıq əlamətləri kimi, saçları da gözəgəlimli idi və o, gözəlliyinin çoxlarını heyran qoyduğuna əmin olduğu üçün özündənrazi görünürdü. Güclə eşidilən bir səslə yemək sifariş verdi, çəngəli əlində oynada-oynada qab-qacağı cingildədən oğlana göz ağartdı və bütün bunları elə bir tərzdə elədi ki, sanki baronun ona zillənmiş baxışlarını hiss eləmir, ancaq əslində, baronun artıq onu gözaltılaması qadını öz hərəkətlərinə daha diqqətli olmağa məcbur edirdi.

Baronun qaralmış sifəti birdən-birə işıqlandı, əsəbləri gərildi, qırıqlar tarıma çəkildi, əzələləri gərginləşdi, elə bil canlandı, gözləri parıldadı. Onda yalnız kişiləri görəndə özlərini toplamağı bacaran qadınlara